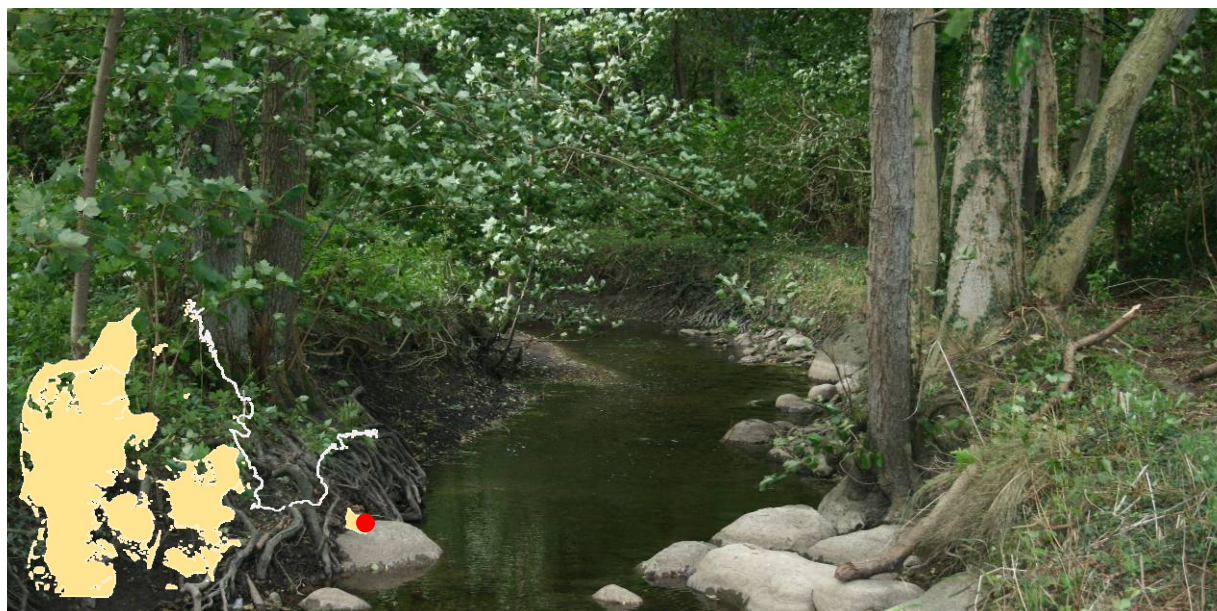

Forslag til
Natura 2000-plan 2009-2015

Gyldenså

Natura 2000-område nr. 185
Habitatområde H161

Kolofon

Titel:

Forslag til Natura 2000-plan 2009-2015.
Gyldenså
Natura 2000-område nr. 185
Habitatområde H161

Emneord:

Habitatdirektivet, Miljømålsloven, målsætninger, indsatsprogram, Natura 2000-planer, H161

Udgiver:

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen

Ansvarlig institution:

Miljøcenter Roskilde
Ny Østergade 7-9
4000 Roskilde
www.blst.dk

Copyright:

By- og Landskabsstyrelsen, Miljøministeriet
Kort- og Matrikelstyrelsen

Sprog:

Dansk

År:

2009

ISBE nr.

978-87-7091-456-7

ISBN nr.

978-87-7091-457-4

Dato:

Forsidefoto: Gyldenså

Fotograf: Dorte Bugge Jensen, Miljøcenter Roskilde

Resume:

Forslag til Natura 2000-plan for Gyldenså (nr. 185). Natura 2000-planen skal sikre gunstig bevaringsstatus for områdets udpegede arter og naturtyper. Området og truslerne mod de udpegede naturtyper og arter beskrives, og der fastlægges målsætninger og indsatser for naturtyperne og arterne. Der foretages en strategisk miljøvurdering af planen.

Må citeres med kildeangivelse

Indhold

Forord	5
Natura 2000-planlægning	7
<i>Natura 2000-planen er bindende for myndighederne</i>	7
Områdebeskrivelse	8
Trusler mod områdets naturværdier	9
Igangværende pleje og genopretning	10
Tilstand og bevaringsstatus/prognose	10
<i>Vurdering af tilstand</i>	11
<i>Vurdering af bevaringsstatus/prognose</i>	13
Målsætning	14
<i>Overordnet målsætning for Natura 2000-området</i>	15
<i>Konkrete målsætninger for naturtyper og arter</i>	15
<i>Modstridende interesser</i>	15
Indsatsprogram	16
<i>Generelle retningslinjer</i>	16
<i>Konkrete retningslinjer</i>	17
<i>Forslag til mulige virkemidler</i>	17
Sammenhæng og synergi med vandplan	17
Strategisk miljøvurdering	18
Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning....	19
Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler ..	21
Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver	24

Forord

Forordet indskrives i den endelige plan.

Natura 2000-planlægning

EU's Natura 2000-direktiver (Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne) forpligter Danmark til at gøre den nødvendige indsats for at sikre eller genoprette en række sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter. Gennem en målrettet indsats i de udpegede Natura 2000-områder bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og dens mangfoldighed.

Med henblik på at prioritere den nødvendige indsats udarbejder staten en Natura 2000-plan, der dækker hvert af de udpegede beskyttelsesområder. Natura 2000-planen er en sammenfattende plan, som både indeholder Natura 2000-skovplan for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer og Natura 2000-plan for øvrige områder. Skov- og Naturstyrelsen er ansvarlig for de dele af den sammenfattende Natura 2000-plan, som vedrører skovbevoksede fredskovpligtige arealer. By- og Landskabsstyrelsen er ansvarlig for de øvrige dele af planen.

Planen omfatter "udpegningsgrundlaget", dvs. de naturtyper og arter, som området er udpeget for. Natura 2000-planens indhold er vist i figur 1.

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne

Natura 2000-planen er bindende, således at alle myndigheder i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt skal lægge Natura 2000-planen til grund. Planen forventes vedtaget i 2010, hvorefter kommunerne og Skov- og Naturstyrelsen udarbejder bindende handleplaner, som skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen. Direkte statslig opfølgning i form af bekendtgørelser o.l. sker dog på grundlag af Natura 2000-planen. Offentlige lodsejere kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i deres drifts- og plejeplaner.

Planens målsætninger er bindende og skal desuden anvendes ved konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner grundlag for områdets handleplan og eventuelle drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen koordineres med vandplanen for hovedvandopland Bornholm og bliver ligesom denne revideret hvert 6. år. De dele af Natura 2000-planen, der vedrører skovbevoksede fredskovpligtige arealer, revideres dog kun hvert 12. år.

Natura 2000 plan

Figur 1. Opbygning af en Natura 2000-plan.

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på ca. 14 ha og afgrænses som vist på bilag 1. Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H161. På By- og Landskabsstyrelsens [hjemmeside](http://www.blst.dk/Natura2000plan) (www.blst.dk/Natura2000plan) samt i figur 2 og bilag 2 er der angivet hvilke naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for dette område.

Natura-2000-området ligger på Østbornholm på kysten mellem Bøls-havn og Listed. Området strækker sig over ca. 1,4 km og går mellem Svanekevej og Bøls-havn, hvor det har kontakt med kysten.

Habitatområdet består primært af løvskov, vandløb og et mindre areal i omdrift i den sydlige ende. Det meste af området er fredsskov og hele området er omfattet af en landskabsfredning fra 1980. Habitatområdet ligger i et område med en del intensiv husdyrproduktion. Der findes en ca. 2 km lang offentlig sti på den sydlige side af vandløbet.

Området er udpeget af hensyn til 3 habitatnaturtyper.

Af særlige plantearter kan fremhæves Blegblå Anemone og Sort Radeløv. Begge arter er fredede og rødlistede, og sidstnævnte findes i Danmark kun på Bornholm. I og omkring ådalen er der desuden set Skæg-flagermus og Vandflagermus.

I basisanalyserne for Natura 2000-området Gyldenså findes der en mere detaljeret gennemgang af området. Se By- og Landskabsstyrelsens [hjemmeside](#) under "Basisanalyse"

Figur 2. Naturtyper, fugle og andre arter, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Natura 2000-området ligger i Bornholms Regionskommune og indenfor vandplanområdet hovedvandopland Bornholm.

Trusler mod områdets naturværdier

I det følgende afsnit skal de oplistede trusler forstås som påvirkninger af naturtyper og arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Trusler er i den forbindelse aktuelt forekommende og konkrete påvirkningsfaktorer, der enkeltvis eller i samvirkning vil kunne forhindre, at naturtyperne og arterne opnår gunstig bevaringsstatus. Det kan dog også være potentielle påvirkningsfaktorer i det omfang, at der er viden om, at påvirkningerne periodevis er forekommende i området, men aktuelt ikke er til stede. Aktuelle påvirkninger, der f.eks. reguleres internationalt eller i anden sammenhæng, og derfor ikke er et anliggende for Natura 2000-planen, kan også fremgå, men vil ikke være en del af denne Natura 2000-plans indsatsprogram.

Arealreduktion/fragmentering

Ingen oplysninger

Næringsstofbelastning

En lang række landbrug og spredt beliggende husstande langs åen, også opstrøms habitatområdet, udleder spildevand til vandløbet.

Spildevandet er primært overløb fra septiktanke. Spildevandet tilfører vandløbet organisk stof og næringsstoffer. Særlige det organiske stof kan være problematisk, idet bakterierne i vandløbet under nedbrydningen af stofferne bruger ilt og dermed sænker iltindholdet i vandet. Et lavt iltindhold er kritisk for vandløbsfaunaen.

Næringsstofbelastning med kvælstof fra luften overskrider laveste tålegrænse for alle skovnaturtyper i området. Den høje ende af tålegrænseintervallet vurderes at være overskredet i skovkanter og kan være overskredet i hele skoven.

Natura 2000 plan

Pesticider og gifte

Ingen oplysninger

Tilgroning

Ingen oplysninger

Uhensigtsmæssig hydrologi

Der foregår en del vandindvinding til havevanding og vandløbet kan tørre helt ud i varme, nedbørsfattige somre.

Uhensigtsmæssig drift

Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyper forringes eller ødelægges. Der er en utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyper mod bl.a. konvertering til andre træarter

Anlæg og anlægsaktiviteter

Ingen oplysninger

Råstofindvinding

Ingen oplysninger

Hindring af landskabsdynamik

Ingen oplysninger

Invasive arter

Der findes Kæmpe-bjørneklo flere steder i skoven langs vandløbet.

Forstyrrelser

Ingen oplysninger

Prædation, jagt og fiskeri

Ingen oplysninger

Igangværende pleje og genopretning

Der er ikke kendskab til igangværende plejetiltag.

Tilstand og bevaringsstatus/prognose

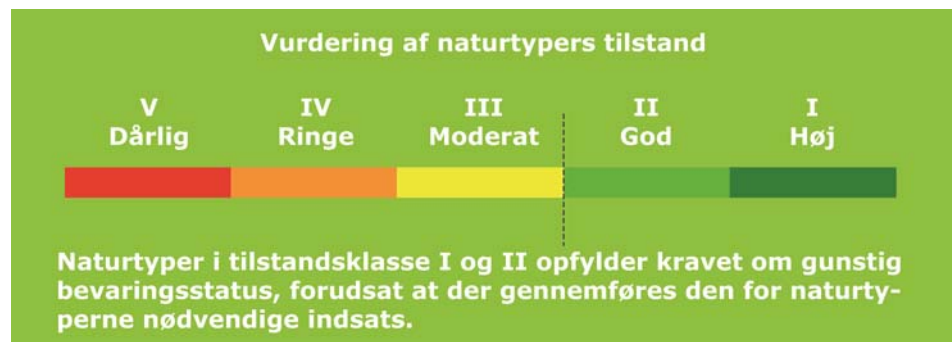
For nogle naturtyper er der udviklet et system til vurdering af den enkelte naturtypes tilstand, som er et udtryk for typens aktuelle naturindhold og en række andre målbare faktorer.

Bevaringsstatus for naturtyper og arter er derimod en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er således tale om en prognose for arternes og naturtypernes udvik-

lingsretning. I de følgende afsnit er der nærmere beskrevet tilstand og bevaringsstatus/prognose for områdets naturtyper og arter.

Vurdering af tilstand

Der er foretaget en vurdering af tilstanden i 23 lysåbne naturtyper og 10 skovtyper. Naturtyperne er kortlagt i dels basisanalyserne, dels i en efterfølgende kortlægning. Desuden er tilstanden vurderet for udvalgte forekomster af 5 søtyper. Vurderingen bygger på et system, der inddeler forekomster af Habitatdirektivets naturtyper i 5 tilstandsklasser (figur 3), hvor I (høj) er bedst og V (dårlig) er værst. Som led i beregningen af tilstanden beregnes både et artsindeks, baseret på indholdet af plantearter i en cirkel med radius på 5 m og et strukturindeks, baseret på vegetationshøjden, opvækst af vedplanter, forekomst af drængrøfter m.m. For skovnaturtyperne baseres strukturindeks bl.a. på omfang af jordbearbejdning, afvandingsforhold, forekomst af invasive arter og trækronernes lagdeling i forskellige etager.

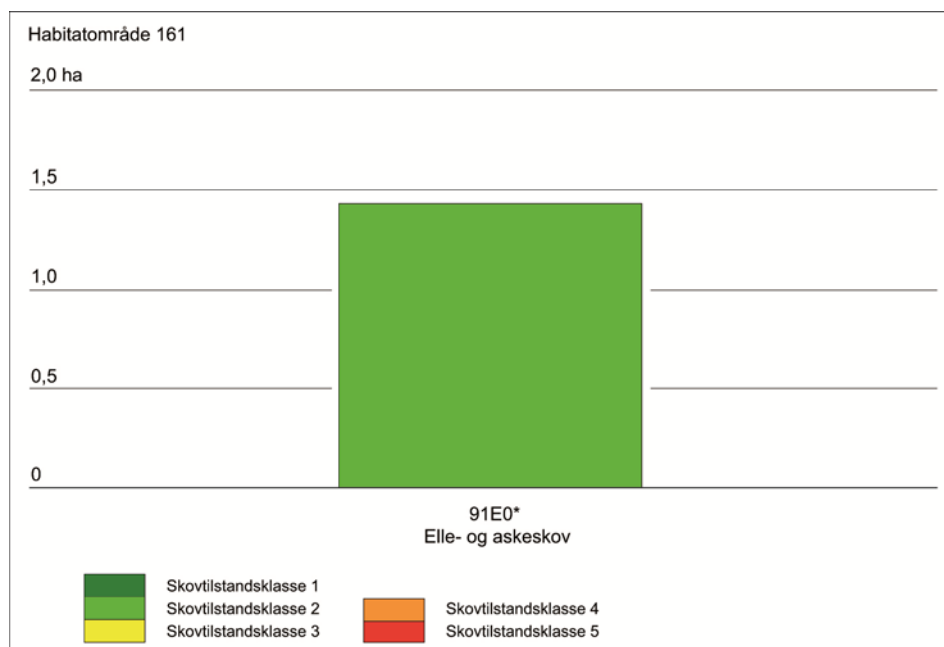

Figur 3. Tilstandsklasser for naturtyper.

Strukturindeks og artsindeks sammenvejes til et samlet udtryk for natur/skovtilstanden på arealet. Et højt strukturindeks kombineret med et lavt artsindeks viser, at naturarealet har forudsætninger for et højt naturindhold, men at de karakteristiske arter ikke er til stede. Et højt artsindeks kombineret med et lavt strukturindeks kan anvendes som et redskab til at lokalisere artsrige forekomster med et stort behov for pleje eller anden indsats.

Natura 2000 plan

I figur 4 er vist natur/skovtilstanden for Natura 2000-områdets naturtyper.

Figur 4. Skovtilstand for de af Natura 2000 områdets skovtyper, som er tilstandsvurderet.

Der er ikke lysåbne naturtyper eller søer på udpegningsgrundlaget i denne plan.

Der er kortlagt 1,4 ha. elle- og askeskov, heraf 1,4 ha skovtilstandsklasse II.

Habitatområde 161

Naturtype	Strukturklasse (ha)				
	1	2	3	4	5
91E0 elle- og askeskov		1,43			
Hovedtotal		1,43			

Habitatområde 161

Naturtype	Artsklasse (ha)				
	1	2	3	4	5
91E0 elle- og askeskov		1,43			
Hovedtotal		1,43			

Habitatområde 161

Naturtype	Skovtilstandsklasse (ha)				
	1	2	3	4	5
91E0 elle- og askeskov		1,43			
Hovedtotal		1,43			

Se kort med tilstandsvurdering af de enkelte naturforekomster på By- og Landskabsstyrelsens [hjemmeside](#) under "Se på kort".

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen

Der er endnu ikke udviklet et system til vurdering af tilstanden for en række lysåbne naturtyper, marine naturtyper, større søer, vandløb samt fugle og andre arter.

Vurdering af bevaringsstatus/prognose

Miljømålsloven og EU's Habitatdirektiv fastsætter som et overordnet mål, at naturtyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for, skal have en gunstig bevaringsstatus. Gunstig bevaringsstatus er defineret i Habitatdirektivet (figur 5) på det biogeografiske niveau.

Gunstig bevaringsstatus

En naturtype har en gunstig bevaringsstatus, når:

- det naturlige udbredelsesområde og samlede areal med naturtypen er stabilt eller stigende
- de særlige strukturer og funktioner, der er nødvendige for typens opretholdelse på langt sigt, er til stede nu og i overskuelig fremtid
- typens karakteristiske arter har en gunstig bevaringsstatus

En art har en gunstig bevaringsstatus, når:

- den på langt sigt kan opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder
- dens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller at der er sandsynlighed herfor inden for en overskuelig fremtid
- der både nu og i fremtiden vil være tilstrækkeligt store levesteder til at bevare dens bestande

Figur 5. Definition af gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau for naturtyper og arter.

Gunstig bevaringsstatus skal dog ifølge EU's vejledning til direktivets artikel 6 også anvendes på de enkelte Natura 2000-områder, men der findes ingen retningslinjer for, hvorledes denne vurdering skal foretages. Den første Natura 2000-plan laves på grundlag af tilgængelig viden og derfor alene ud fra en prognose for de enkelte naturtyper og arters udvikling.

Prognosen for de kortlagte naturtyper er bestemt ud fra deres natur/skovtilstand og de aktuelle trusler og inddeles i *gunstig* eller *ugunstig prognose*. Naturtyper i tilstandsklasse I (høj tilstand) eller II (god tilstand) har en gunstig prognose, hvis det vurderes, at tilstanden også kan opretholdes på langt sigt. I mange tilfælde forudsætter det, at der gennemføres den for naturtyperne nødvendige indsats i form af naturpleje, begrænsning af næringsstofftilførsel, forbedring af hydrologiske forhold m.m.

Prognosen for de øvrige naturtyper og alle arterne er baseret på den bedste tilgængelige viden. Her benyttes begreberne vurderet gunstig, vurderet ugunstig og ukendt prognose.

I Natura 2000-området er der foretaget følgende vurdering af prognosen for naturtyper og arter:

Natura 2000 plan

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Der er ikke naturtyper, der har gunstig eller vurderet gunstig bevaringsstatus.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Vandløb med vandplanter (3260) pga. tilledning af næringsstoffer.
- Elle- og askeskove (91E0), da højeste tålegrænse for N-deposition er overskredet.

Prognosen er ukendt for:

- Ege-blandskov (9160), da den ikke er fundet ved kortlægningen

Målsætning

Det overordnede mål er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i de enkelte Natura 2000-områder (jf. dog nedenfor om eventuelle modstridende interesser).

Der opstilles en **overordnet målsætning** for området. Den overordnede målsætning angiver det overordnede sigte for, hvorledes området skal udvikle sig både for at sikre områdets integritet og en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper. Målsætningen skal endvidere fremhæve de naturtyper og arter, der udgør den største arealandel af området, og endelig fremhæves forekomster af naturtyper og arter, der har stor vigtighed på nationalt og/eller biogeografisk niveau. En vurdering af denne betydning foretages efter følgende kriterier:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få forekomster
- Truede naturtyper og arter
- Særlige danske ansvarsområder

Der opstilles desuden mere **konkrete målsætninger**, der fastlægger de langsigtede mål for udviklingen i areal og tilstand for de enkelte naturtyper og arters levesteder. Målfastsættelsen tager udgangspunkt i den tilstand, som er vurderet for naturtyper og arters levested efter tilstandsvurderingssystemet. Hvor der ikke er udviklet et sådant system, skal gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes på baggrund af bedste faglige viden.

Målsætningerne rækker ud over 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold. Målsætningerne afspejler desuden en afvejning af eventuelle modstridende interesser efter retningslinjer angivet i By- og Landskabsstyrelsen 2007: "Natura 2000-retningslinjer for målfastsættelse og indsatsprogram".

Overordnet målsætning for Natura 2000-området

Området Gyldenså består af et vandløb med omgivende løvskov. Her er speciel fokus på vandløb og aske-ellesump samt den blandede egeskov.

Det overordnede mål for området er:

- *At Gyldenså får god vandkvalitet og en artsrig undervandsvegetation. De omgivende skovnaturtyper skal sikres en god-høj naturtilstand.
Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder.*

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

Der opstilles følgende konkrete målsætninger for naturtyper og arter i Gyldenså:

- *Naturtyper og arter skal have en gunstig bevaringsstatus.*
- *For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse I eller II og gunstig prognose skal udviklingen i deres areal og tilstand være stabil eller i fremgang.*
- *For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse III-V og/eller ugunstig prognose skal udviklingen i deres natur/skovtilstand være i fremgang, således at der opnås natur/skovtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed dertil. Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det. Navnlig for skovnaturtyperne kan der være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til arealmålet.*
- *For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig bevaringsstatus. For arterne betyder det, at deres levesteder skal kunne danne grundlag for en ynglebestand/antal rastende fugle som minimum svarende til tilstanden ved direktivernes ikrafttræden eller et højere bestandsniveau, der siden da har afspejlet levestedernes bæreevne.*
- *Naturtypeforekomster i artsklasse I målsættes til tilstandsklasse I og skal søges udvidet/sammenkædet, hvis de naturgivne forhold gør det muligt.*

Modstridende interesser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Der er ikke konstateret modstridende interesser i denne plan.

Indsatsprogram

Indsatsprogrammet beskriver indsatsen i den første planperiode 2010-2015 (for skovbevoksede fredskovspligtige arealer dog frem til 2021).

Indsatsprogrammet er baseret på sigtelinjerne for indsatsen i 1. planperiode, som er beskrevet i bilag 3 og i nedenstående retningslinjer.

Indsatsprogrammet består af en række generelle retningslinjer, som skal sikre den eksisterende naturtilstand. De generelle retningslinjer gælder for alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og den nødvendige indsats vil efterfølgende blive konkretiseret i de kommunale/statslige handleplaner.

Indsatsprogrammet består desuden af en række konkrete retningslinjer, som skal sikre små naturarealer, ubeskyttede naturarealer og særligt truede arter og naturtyper. De konkrete retningslinjer giver en nærmere beskrivelse af den indsats, som i disse særlige tilfælde skal indarbejdes i de kommende handleplaner.

Indsatsprogrammet indeholder ikke bindende krav til kommunernes, Skov- og Naturstyrelsens eller statslige lodsejeres brug af de virkemidler og tiltag, som skal sikre den nødvendige indsats. Virkemidler og tiltag prioriteres og konkretiseres i handleplanerne eller i andre opfølgende tiltag.

Indsatsprogrammet for Natura 2000-området omfatter nedenstående generelle og konkrete retningslinjer, som tillige er vist oversigtligt i bilag 2.

Generelle retningslinjer

Sigtelinje 1. Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.

- 1.1 Reduktion af kvælstofdeposition på områdets habitatnaturtyper forventes at ske gennem en kommende ændring af husdyrgodkendelsesloven jf. regeringsudspillet Grøn Vækst, april 2009. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til typerne reduceres, herunder fra dræntilløb, dyrkede marker, overfladevand, spildevand og fodring. For marine naturtyper, større søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.*
- 1.2 Det skal undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe en mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyper.*
- 1.3 De terrestriske naturtyper skal sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje, og vandløb med vandplanter sikres gode fysiske og kemiske forhold samt kontinuitet. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift i skovnaturtyper (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtigelsen, primært på are-*

aler, som i forvejen i en længere periode har haft minimal eller ingen hugst.

- 1.4 *Invasive arter som kæmpe-bjørneklo skal bekæmpes og deres spredning skal forebygges*

Konkrete retningslinjer

Sigtelinje 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter, som ikke kan opretholdes ved drift af det nuværende areal alene, sikres ved arealudvidelse, sammenkædning af arealer, pleje af naboarealer og/eller etablering af spredningskorridorer.

- 2.1 *Sigtelinje 2 er ikke anvendt i denne plan.*

Sigtelinje 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.

- 3.1 *Skovnaturtyper sikres herunder sikres mod konvertering til andre træarter. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.*
- 3.2 *Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen, skal sikres mod ødelæggelse.*

Sigtelinje 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode.

- 4.1 *Sigtelinje 4 er ikke anvendt i denne plan.*

Forslag til mulige virkemidler

Kommunerne, Skov- og Naturstyrelsen og statslige lodsejere/myndigheder udarbejder handleplaner, vælger virkemidler og foretager den konkrete forvaltning indenfor rammerne af indsatsprogrammet. Mulige virkemidler nævnt i bilag 2 skal derfor betragtes som eksempler på, hvorledes indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammenhæng og synergi med vandplan

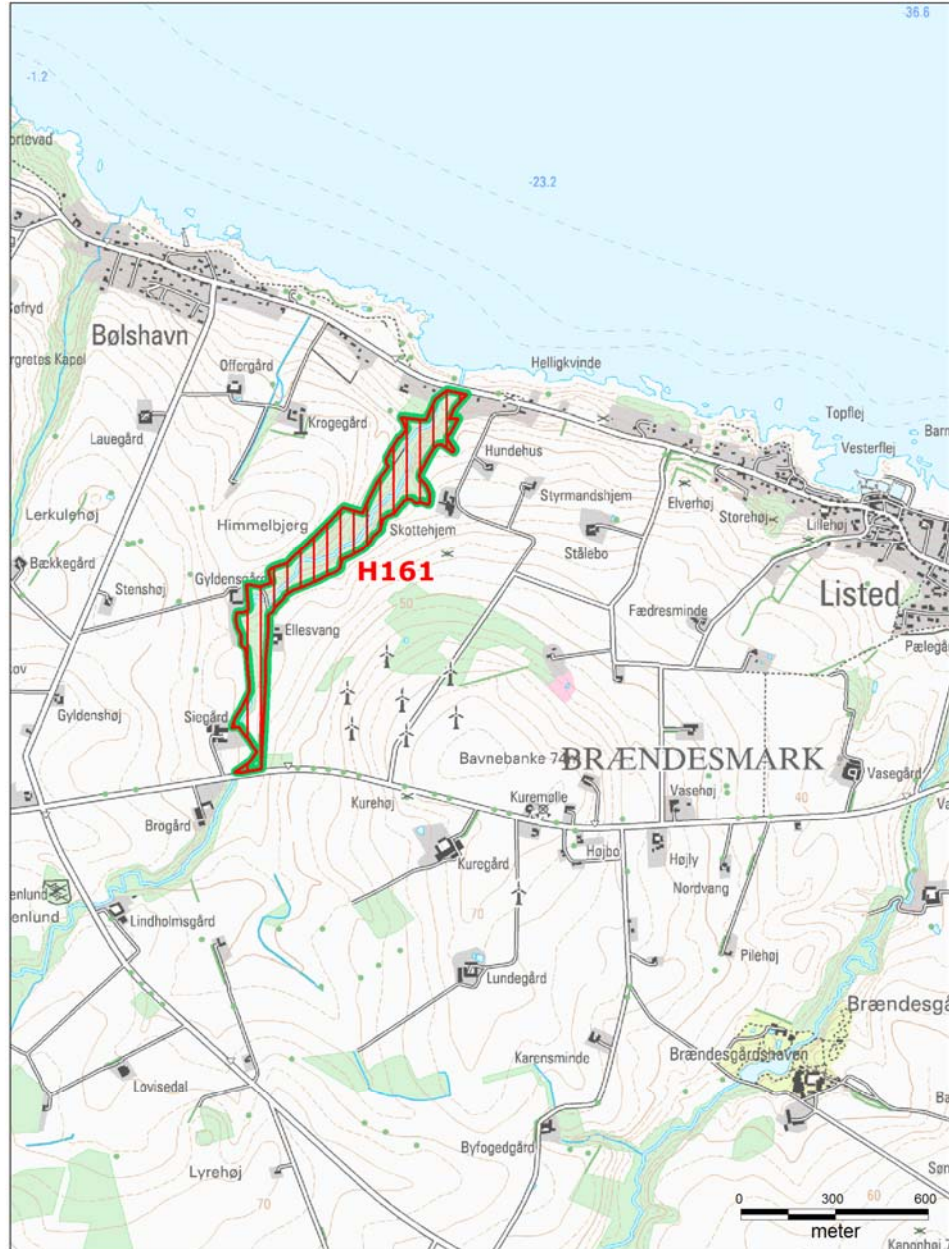
De kommende vandplaner bidrager til at løfte indsatsen med hensyn til forbedret vandkvalitet, herunder reduktioner i tilførslen af næringsstoffer og håndteringen af miljøfremmede stoffer i større søer, vandløb, fjorde og kystvande. Vandplanerne vil derudover bidrage til at sikre kontinuitet i vandløb. En nærmere beskrivelse af konkrete sammenhænge og synergier med den vandplan, der omfatter dette Natura 2000-område, afventer færdiggørelse af vandplanforslaget.

Strategisk miljøvurdering

I medfør af lov nr. 316 af 5. maj 2004 skal der foretages en miljøvurdering af planer og programmer, der omhandler fysisk planlægning og arealanvendelse, eller som kan påvirke et internationalt beskyttelsesområde væsentligt.

I bilag 4 er der udarbejdet en miljørapport, der belyser konsekvenserne ved at gennemføre Natura 2000-planen for område nr. N185 Gyldenså.

Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning

Natura 2000-område N185 Gyldenså

Natura 2000-område N185	Fuglebeskyttelsesområde
Øvrige Natura 2000-områder	Habitatområde

Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler

Bilag 2 - Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler

Natura 2000-område: 185 Gyldenså

Habitatområde: 161 Gyldenså

Udpegningsgrundlag: Areal: Bevaringsprognose: Langsigtet mål:

3260 Vandløb med vandplanter Ha Vurderet Ugunstig Genopretning af gunstig status

Trussel: Indsats: Sigtelinje
1 2 3 4

Næringsstofbelastning Reduktion af næringstilførsel

Mulige virkemidler:

Tiltag via vandplanen

Miljøfarlige stoffer Reduktion af miljøfarlige stoffer

Mulige virkemidler:

Tiltag via vandplanen

Uhensigtsmæssig hydrologi Forbedring af hydrologi

Mulige virkemidler:

Tiltag via vandplanen

Natura 2000-område: 185 Gyldenså

Habitatområde:	161 Gyldenså	Areal:		Bevaringsprognose:		Langsigtet mål:	
Udpegningsgrundlag:		Areal:	Ha	Ukendt		Bevaring eller genopretning af gunstig status	
9160 Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund							
Trussel:	Indsats:			Sigtelinje			
				1 2 3 4			
				☐	☐	☐	☐
						Mulige virkemidler:	

Habitatområde:	161 Gyldenså	Areal:		Bevaringsprognose:		Langsigtet mål:	
Udpegningsgrundlag:		Areal:	1,4 Ha	Ugunstig		Genopretning af gunstig status	
91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld							
Trussel:	Indsats:			Sigtelinje			
				1 2 3 4			
				☐	☐	☐	☐
						Mulige virkemidler:	

Utilstrækkelig beskyttelse	Beskyttelse af utilstrækkeligt beskyttede arealer			☐	☒	☐	☐	Bemærkning:	
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel			☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler:	
								Ekstensiv skovdrift	Forbud mod konvertering til andre træarter
								Mulige virkemidler:	
								Administrative retningslinjer	

Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver

Væsentlige naturopgaver

Miljøministeriet har udarbejdet en oversigt over væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen. Det er de opgaver, som tillægges den højeste prioritet i 1. planperiode fra 2010 til 2015:

Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen:

Danmark er ifølge Habitatdirektivet forpligtiget til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, der sikrer eller genopretter en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør habitatområdernes udpegningsgrundlag.

Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at beskytte yngle- og rasteområder for en række fuglearter.

Væsentlige trusler mod naturen

En række faktorer udgør de væsentligste trusler mod de direktivudpegede naturtyper og arter:

Næringsstofbelastning medfører markante forringelser af terrestriske naturtyper, søer, vandløb og kystnære farvande først og fremmest som følge af gødskning, afstrømning fra markarealer og kvælstofnedfald. Store mængder næringsstoffer i naturen fremmer ensartede næringskrævende artssamfund på bekostning af et alsidigt plante- og dyreliv og medfører forringede forhold for den biologiske mangfoldighed og naturtyper og arter;

Tilgroning ændrer på afgørende vis levevilkårene for en række plante- og dyrearter, herunder fuglene. Det truer også især lysåbne naturtyper som moser, enge, klitter, heder, overdrev men også egeskove ofte som følge af manglende eller utilstrækkelig drift;

Fragmentering skaber isolation af arternes bestande, hvorved de risikerer at uddø. Foruden et direkte tab af naturareal, forringes de eksisterende naturtypers tilstand og deres økologiske funktioner;

Udtørring er en vedvarende trussel mod mange våde naturtyper og de tilhørende arter som følge af en ændring i de naturlige vandforhold;

Invasive arter er ikke hjemmehørende arter, der spreder sig. De optager plads og fortrænger det oprindelige plante- og dyreliv og findes i dag på mange naturarealer;

Forstyrrelse kan være en afgørende faktor navnlig for truede og sårbare arter, der på grund af levevis og specifikke krav til levested, vil være følsomme overfor menneskelige aktiviteter.

Ofte vil truslerne påvirke i samme retning. For eksempel er tilgroning ofte en effekt af næringsstof-belastning og udtørring, tillige er presset på mange arter højt på grund af fragmentering, og det øges yderligere med forekomst af for eksempel invasive arter og menneskelig forstyrrelse.

Overordnet målsætning

Målsætningen er, at de udpegede naturtyper og arter på sigt opnår "gunstig bevaringsstatus". Der skal opstilles en langsigtet målsætning for hvert af de udpegede Natura 2000-områder.

Målsætningen rækker udover 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold og i de udpegede områder som helhed.

Sigtelinjer for indsatsen i 1. planperiode

Natura 2000-planen skal under hensynstagen til den overordnede målsætning opstille konkrete retningslinjer for indsatsen i 1. planperiode for hvert enkelt beskyttelsesområde. Det kan være en indsats, som strækker sig ud over planperioden, men som skal iværksættes nu.

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelses-direktivernes krav om "gunstig bevaringsstatus" er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats. Det er derfor nødvendigt at prioritere og målrette indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode fokuserer på at sikre naturtilstanden for udpegede naturtyper og bestandene for udpegede arter. Der vil på baggrund af naturmæssige forskelligheder være regionale forskelle i gennemførelsen af indsatsen.

Sikring af naturtilstanden af eksisterende naturarealer og arter i beskyttelsesområderne

Ifølge direktiverne skal de naturtyper og arter, der udgør områdernes udpegningsgrundlag, have en gunstig bevaringsstatus. Der er således en forpligtigelse til at sikre naturen mindst samme tilstand som ved direktivernes ikrafttræden. Dette kræver ofte en løbende driftsindsats og en vedvarende indsats mod næringsstofbelastningen på de eksisterende naturarealer for at opretholde eller genoprette dem i samme tilstand.

Sikring af de små naturarealer

De små naturarealer er ofte i dårlig naturtilstand, blandt andet fordi de er så små, at påvirkningen fra omgivende arealer har stor betydning. En udvidelse af små naturarealer indenfor beskyttelsesområderne samt eventuelt sammenkædning af arealer via spredningskorridorer og trædesten kan være nødvendig for at opretholde naturtilstanden også på længere sigt.

Sikring af naturtyper og levesteder som lovligt kan ødelægges

Der skal ske en sikring af de naturtyper og levesteder, der ikke er beskyttet mod aktiviteter, som direkte kan ødelægge dem. Det drejer sig for eksempel om skovens naturtyper og sten- og boblerev på havet. Der vil derudover være andre ikke beskyttede levesteder for visse af direktivernes arter, hvor en sikring kan være nødvendig, for eksempel for visse fuglearter.

Indsats for truede naturtyper og arter

For naturtyper og arter, hvis status på landsplan er i fare for at blive voldsomt forringet i 1. planperiode, og hvor der er en fare for, at de forsvinder fra den danske natur på sigt kan en egentlig naturgenopretningsindsats og/eller målrettet drift være nødvendig. Som eksempler på truede naturtyper og arter kan nævnes højmoser, eremit og sortterne.

Natura 2000-planlægningen fastlægger desuden retningslinjer for myndighedernes skønsmæssige beføjelser efter lovgivningen i øvrigt.

Natura 2000 og Vandrammedirektivet

Gennemførelsen af Vandrammedirektivet og vandplanerne forventes at bidrage til at imødegå nogle af ovennævnte trusler. Eksempelvis genskabes nye naturområder i ådale, og vandkvaliteten vil blive forbedret. Omfanget af synergieffekten mellem Natura 2000 og Vandrammedirektivet vil blive tydelig undervejs i planprocessen. For vandforekomster, der også er omfattet af Natura 2000-direktiverne, vil det strengeste af miljømålene være gældende.

Med målbekendtgørelsen er der fastlagt nærmere retningslinjer for fastsættelse af mål i Natura 2000-områderne og defineret en 5-trinskala for naturtilstanden i 18 lysåbne naturtyper. Et tilsvarende tilstandssystem er under udarbejdelse for de 10 skovnaturtyper og for direktivernes arter. På et senere tidspunkt vil et tilstandssystem for såvel de ferske som de marine naturtyper blive udarbejdet.

.....
MILJØMINISTERIET

By- og Landskabsstyrelsen

Miljøministeriet
By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Telefon 72 54 47 00

blst@blst.dk

www.blst.dk